

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№3

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB®
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, mart.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukurimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirathbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoirazimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

RAQAMLI IQTISODIYOTDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINING IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA'SIR ETUVCHI TIZIMLASHTIRILGAN TAHDIDLAR.....	40
Qodirov Tuyg'un Uzoqovich, Nabiyev Bexzod Shavkatovich	
SANOAT TARMOQLARINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSIYA VA TEKNOLOGIK MODERNIZATSIYANING O'RNI	44
Boboqulov Sanjar Bahromqulovich	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI BAHOLASHNING USLUBIYOTI VA UNING SOLIQ TIZIMIDA QO'LLANILISHI	49
To'xtabayev Oybek Odilovich	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHDA RAQAMLI TEKNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH BO'YICHA ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR.....	56
Ismailov Bobir Salomovich	
TIJORAT BANKLARI INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY JIHATLARI	62
Yangiboyev F.B.	
MINTAQAVIY IQTISODIY SALOHİYATDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	68
Turayev Og'abek Kaxramonovich	
XORIJIY MAMLAKATLARDA TO'QIMACHILIK KLASSTERLARINI RIVOJLANTIRISH TAJRIBASI.....	75
Yusupova Feruza Yo'ldoshevna	
BANK XIZMATLARI SIFATINI BOSHQARISHNING INTEGRATSION VA ADAPTIV MODEL.....	83
Ibroximov Ilxomjon Shavkatjon o'g'li	
QURILISH TASHKILOTLARI FAOLIYATINING MOLİYAVIY BARQARORLIGINI EKONOMETRIK MODELAR ASOSIDA BAHOLASH	89
Qidirniyazov Ajiniyaz Sherniyazovich	
ICHKI NAZORAT VA KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMIDAGI XAVFLARNI BOSHQARISH	94
Islamova Nargiza Mirzaxidovna	
TURIZMNING MINTAQADA IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA'SIRI	104
Rasulova Muxabbat Teshabayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSİYALARNI JALB QILISH ORQALI INVESTITSION JOZIBADORLIKNI OSHIRISHNING HOZIRGI KUNDAGI HOLATI TAHLILI	111
Begamov S.X.	
RETHINKING JOB CREATION: ONTOLOGICAL AND EPISTEMOLOGICAL FOUNDATIONS OF MACROECONOMIC EMPLOYMENT ANALYSIS.....	116
Zakhidov Azizbek Rustamovich	
HUDUDIY TURIZM KLASSTERLARINI SHAKLLANTIRISH VA ULARNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	125
Ro'zimova Xusnora Mirzobek qizi	
SUG'URTACHILIK VA O'ZBEKISTONDA SUG'URTA SEKTORINING HOLATI.....	129
O'runboyeva Sotima Alisher qizi	
GO'SHT VA GO'SHT MAHSULOTLARINI SANOAT USULIDA QAYTA ISHLASHDA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBALARI.....	134
Kaydarova Sitara Suranbay qizi	
KORXONALAR QIYMATINI BAHOLASH VA BOZOR BAHOSINI SHAKLLANTIRISH METODOLOGIYASI.....	139
Abduraxmanov Sherzodbek Ravshanovich	
YASHIL IQTISODIYOT: EKOLOGIK BARQARORLIK VA IQTISODIY SAMARADORLIK UYG'UNLIGI.....	145
Jamalidinova Asalxon Saliyevna	
2025-YILDA O'ZBEKISTON UCHUN ENG YAXSHI 10 TA TRANSPORT TEKNOLOGIYALARI VA INNOVATSIYALARI	151
Mamasaliyeva Mukaddas Ibadullayevna, Beketov Timur Kazakbayevich	

MAHSULOT TANNARXINI ANIQLASHNING INTEGRATSIYALASHGAN YONDASHUVLARI: AN'ANAVIY VA ZAMONAVIY TIZIMLAR QIYOSIY TAHLILI	155
Tulyaganov Abdumalik Abdiraximovich	
ИННОВАЦИОННО-ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ: ИНТЕРПРЕТАЦИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ	163
Хайдарова Ёркиной Аскар кизи	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA INNOVATSION TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING FISKAL VA INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARI	170
Mamatova Nodira Mirzavaliyevna	
ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА И УСТОЙЧИВЫЕ ИНВЕСТИЦИИ: ФОРМИРОВАНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ МОДЕЛИ ПЕРЕХОДА ТЕПЛИЧНЫХ ХОЗЯЙСТВ ТАШКЕНТСКОЙ АГЛОМЕРАЦИИ НА СОЛНЕЧНЫЕ СИСТЕМЫ ЭНЕРГОСНАБЖЕНИЯ	178
Срождидинова Зарина Хайриддиновна, Абдувалиева Зилола Абдуллаевна	
MAMLAKATIMIZDA QISHLOQ HUDUDLARIDA XIZMATLAR SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI	186
Yuldashova Nilufar Ziyabayevna	
RIVOJLANISHDA RAQOBAT EMAS, BALKI HAMKORLIKNING USTUVORLIGI: NAZARIY VA AMALIY TAHLIL	190
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich	
IJTIMOY HIMOYA QAMROVINI KENGAYTIRISH MEKANIZMLARI VA "QAMRAB OLINMAGAN O'RTA QATLAM" MUAMMOSI	196
Bafoev Farrux Jo'raqulovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA EKOLOGIK BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISH	202
Shanazarova Gulyoraxon Baxtiyarovna	
O'ZBEKISTON STARTAP EKOTIZIMIDA INVESTITSIYA JALB QILISH JARAYONINING INSTITUTSIONAL MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH MEKANIZMLARI	208
Xoliqova Xurshidaxon Xayotjon qizi	
INNOVATSION IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH SHAROITIDA STARTAP EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY JIHATLARI	214
Usmanov Gafurjon Shavkatovich	
QURILISHDA ISHLAB CHIQRISH VA SIFATNI BOSHQARISH TIZIMLARINING RIVOJLANISHI	220
Buriyev Xakim Toshimovich, Usmanov Ilxom Achilovich	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSION MUHITNI TAKOMILLASHTIRISHNING STRATEGIYALARI	225
Xolov Sherali Axrorboyevich	
2010-2024-YILLARDA O'ZBEKISTONDA TO'QIMACHILIKNI INVESTITSIYALASHNING EKONOMETRIK TAHLILI	229
Ashurov Shuhratbek Quadrat o'g'li	
TIJORAT BANKLARI MOLIVAVIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING ZAMONAVIY USULLARI	233
Sherbekova Kamola Norbekovna	
AHOLI MOLIVAVIY SAVODXONLIGI DARAJASI VA UNI BAHOLASHNING ILMIY-USLUBIY ASOSLARI	243
Abduvoxidov Akmal Abdulazizovich	
MARKAZIY BANK KURS SIYOSATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULLARI	249
Saydullayev Nodirbek Narzullaevich	
O'ZBEKISTON MINTAQALARIDA BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISH SALOHİYATI VA MUAMMOLARI	258
Raupov Shuxrat Soyibovich	
ЭКОТУРИЗМ В УЗБЕКИСТАНЕ: СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ	264
Абидова Дилфуза Игамбердиевна, Рахматуллаева Зулайхо Хасан кизи	
DIGITAL ECONOMY AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE: BUSINESS CHANGE IN THE REGIONS	270
Abdullayev Muzaffar Abdujabbarovich	

QISHLOQ XO'JALIK MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLASHDA IOT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH.....	273
Mirzaev Dilshod Artikovich	
ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРИМЕНЕНИЯ МЕХАНИЗМОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ СТАРТАП-ПРОЕКТОВ В ВУЗАХ УЗБЕКИСТАНА	279
Касимова Наргиза Сабитджановна	
YASHIL IQTISODIYOTNING NAZARIY ASOSLARI VA UNGA ILMIY YONDASHUVLAR.....	284
Ismoyilova Mahliyo Oybek qizi	
BOSHQARUVDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR (OLIIY TA'LIM MISOLIDA).....	289
Karievva Gulnora Abdullayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA KORPORATIV MIJOZLARGA XIZMAT KO'RSATISHNING AMALDAGI HOLATI VA ASOSIY TENDENSIYALARI.....	295
Qurbonov Odilbek Ro'zmatovich	
O'ZBEKISTONDA SPORT FEDERATSIYALARI VA ASSOTSIATSIYALARINI SAMARALI BOSHQARISH TIZIMINI MODERNIZATSIYA QILISH YO'LLARI	302
Umed Farmonkulovich Radjabov	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHGA QARATILGAN IQTISODIY MEKANIZMNI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI VA ULARNING AMALIY AHAMIYATI	307
Mullayeva Mexrangiz Axtam qizi	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI (NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA)	313
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Muradova Nazira Raximjanovna	
RAQAMLI MARKETING VA ONLAYN PLATFORMALAR ORQALI EKOTURISTIK MAJMUALARNI OMMALASHTIRISH TRENDI	318
Xolmatova Parvina Asliddin qizi	
O'ZBEKISTONDA SOLIQ MA'MURCHILIGI STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI VA ULARNI YECHIMLAR	323
Normurzayev Umid Xolmurzayevich	
РАЗВИТИЕ ДИСТАНЦИОННОГО БАНКОВСКОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ В ХОРЕЗМСКОЙ ОБЛАСТИ НА ОСНОВЕ ТЕХНОЛОГИЙ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА КАК ФАКТОР РЕГИОНАЛЬНОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА.....	327
Бахтиёров Худайберган Хамдам угли	
MAHALLIY BUDJETLARDA TRANSFERTLARGA QARAMLIK DARAJASINI BAHOLASH (XORAZM VILOYATI MISOLIDA)	335
Xudoyqulov Hamidjon Abdullayevich	
QORAQALPOG'ISTON QISHLOQ XO'JALIGIDA RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISHNI BOSHQARISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI.....	342
Tajibaev Berdax Asqarbay uli	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INNOVATSION JARAYONLARNI JADALLASHTIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	347
Ashurova Maftuna Ortiq qizi	
STRATEGIC DIRECTIONS FOR INCREASING CAPITAL EFFICIENCY OF COMMERCIAL BANKS: DIGITALIZATION AND RISK MANAGEMENT INTEGRATION	352
Sadullaeva Mokhinur Aziz kizi	
TECHNOLOGY MANAGEMENT AND SME INTERNATIONALIZATION: A SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW	358
Abduxafizova Madinabonu Mirabbos qizi	
TA'LIM SIFATINI BAHOLASH MEZONLARINI SHAKLLANTIRISH USULLARI.....	363
Mamadiyarov Zokir Toshtemirovich	
SMART UNIVERSITET KONSEPSIYASI ASOSIDA REYTING VA RAQOBATBARDOSHLIKNI INTEGRAL BOSHQARISH	371
Xudoyqulov Husen Ahadovich	

BUXGALTERIYA HISOBINING MILLIY VA XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA MOLIVAVIY HISOBOT 1-SHAKLINING QIYOSIY TAHLILI	379
Shodiyev Murodjon Bakirovich	
SUG'URTA BOZORINING RAQAMLI RIVOJLANISHIDA NAZARIY QARASHLAR	384
G'oziyeva Aziza Abdusalomovna	
MINTAQAVIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA INNOVATSION LOYIHALAR SAMARADORLIGINI BAHOLASH USULLARI	389
Xamrayev Quvvat Iskandarovich	
MAHALLIY BUDJETLAR DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHNING IQTISODIY AHAMIYATI	397
P.SH.Usmonov	
СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА МЕТОДОВ ИНВЕСТИЦИОННОГО АНАЛИЗА ДЛЯ ОЦЕНКИ ДОХОДНОСТИ АКЦИЙ УЗБЕКСКИХ ЭМИТЕНТОВ	401
Ирмухамедова Муслима Дилшодовна	
KORXONA VA TASHKILOTLARDA INSON KAPITALIDAN SAMARALI FOYDALANISHDA KORPORATIV MADANIYAT, AXLOQIY-RUHIY VA MA'NAVIY MUHITNING O'RNI	407
Suyunov Dilmurod Xolmurodovich, Qodirov Tuyg'un Uzoqovich	
ELEKTRON PULLARNING MOHIYATI VA ULARNING MILLIY TO'LOV TIZIMIDAGI ROLI	416
Toshniyozov Sherali Kamoliddinovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA UY XO'JALIKLARINING TADBIRKORLIK FAOLIYATINI KENGAYTIRISH	423
Eshbaeva Shahnoza Faxriddinovna	
APPLICATION OF EXTREME MODELS IN ASSESSING THE ECONOMIC POTENTIAL OF AN ENTERPRISE	428
Musayeva Shoira Azimovna	
SOLIQ MA'MURCHILIGIDA XORIJIY Tajriba Hamda Uni O'zbekistonda QO'LLASH SAMARADORLIGI	435
Bozorova Ozoda Raximovna	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATI IMIJINI OSHIRISHDAGI MUAMMOLARNI HAL ETISHDA XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI: QIYOSIY TAHLIL	439
Bekmurodov Navruz Ergashevich	
TA'LIM XIZMATLARI SOHASIDA YARATILGAN YALPI QO'SHILGAN QIYMAT DINAMIKASI VA UNI BOSHQARISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	449
O'rinov Komiljon Kozimovich	
BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHNING MINTAQAVIY OMILLARI	453
Salomat Norova	
QURILISH MATERIALLARI BOZORI VA UNI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	459
Usubjonov Zaxriddin Vasliddin o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA EKSPORT OPERATSIYALARINI SUG'URTA QILISHNI RIVOJLANTIRISH	465
Xalikov R. B.	
BIZNES JARAYONLAR AUTSORSINGINI OPTIMALLASHTIRISH USULLARI TAHLILI	472
Uzaqov Ortik Shaymardanovich	
DAVLAT MOLIVAVIY BOSHQARUVI SAMARADORLIGINING IJTIMOY ADOLATGA TA'SIRINING PEFA VA CEQ METODOLOGIYALARI ORQALI TAHLILI	477
Zokirjonov Muhammadsodiq Ravshanbek o'g'li	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA ICHKI AUDIT XIZMATINI TASHKIL QILISHNING XORIJ TAJRIBASI	485
Turmanqulov Norpo'lat Sa'dullayevich	
MINTAQADA IJTIMOY HIMOYA TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH	491
Saparov Ismat Chorshanbiyevich	
MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANISHDA EKOLOGIK INNOVATSIYALARNI QO'LLAB-QUVVATLASH YO'NALISHLARI	495
Ismatov Sharofiddin Asatulloevich	

THE ESSENCE OF THE OPTIMAL COST STRATEGY	500
Sodiqov Mirakhror Abbos ugli	
TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA TOG'-KURORT ZONALARINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY JIHATLARI (CHORVOQ ERKIN TURISTIK ZONASI MISOLIDA)	504
Shomurodova Shahnoza G'ayratovna	
ICHKI AUDIT SIFATI VA SAMARADORLIGI TUSHUNCHALARINING IQTISODIY MAZMUNI HAMDA ULARNING O'ZARO BOG'LIQLIGI	509
Ergashev Olloyor Furqat o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARI FAOLIYATINI SOLIQQA TORTISH VA UNI HISOBINI YURITISH.....	517
Abdullayev Abdurauf	
TIJORAT BANKLARINING RISKLARINI BAHOLASHDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR.....	522
Kudaybergenova Guzal Kuanishbayevna	
TIJORAT BANKLARIDA KORRUPSIYAVIY-KOMPLAENS MUAMMOLARI: TAHLIL VA YECHIMLAR.....	527
Yunusov Baxtiyor Shavkatovich	
MAISHIY XIZMAT KO'RSATISHNING SIFAT NAZORATINI HAMDA TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	532
Meliyev X.T.	
ОЦЕНКА КАЧЕСТВА СЕРВИСА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТИЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ НА ОСНОВЕ СОЦИОЛОГИЧЕСКОГО ОПРОСА.....	541
Усманова Азиза Баходировна	
RAQAMLI BANK XIZMATLARI ORQALI MOLIVAVIY INKLYUZIVLIKNI KENGAYTIRISH.....	545
Azlarova Mushtariybegim Abror qizi	
QURILISH KORXONALARNI BOSHQARISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYALARNING AHAMIYATI	550
Egamov Raxmatillo Mirolimovich, Bobobekov Davron Gafurovich	
FINANCIAL MARKET PARTICIPANTS: A CLASSIFICATION BY ROLE AND RESPONSIBILITY.....	553
Khotamkulova Madina	
ФОРМИРОВАНИЕ «ТУРИСТИЧЕСКОЙ МАХАЛЛИ» КАК ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОГО МЕХАНИЗМА РАЗВИТИЯ ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКИ В СФЕРЕ ГОСТЕВЫХ ДОМОВ УЗБЕКИСТАНА	559
Иргашева Нигина Салохиддиновна	
BANKLARDA KREDIT GAROVI BILAN ISHLASHNING XORIJ ILG'OR TAJRIBASI VA UNDAN O'ZBEKISTON BANKLARI AMALIYOTIDA FOYDALANISH ISTIQBOLLARI.....	567
Sh. Saidov	
MILLIY UGLEROD SAVDOSI TIZIMINI JORIY ETISH ISTIQBOLLARI VA IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	573
Islamov Shoxzod Shuxrat o'g'li	
THE NECESSITY OF CREATING A BUSINESS ENVIRONMENT AND ITS ROLE AND SIGNIFICANCE IN THE NATIONAL ECONOMY	582
Amanov Davron Ravshan ugli	
SUV RESURLARINI BOSHQARISHDA RAQAMLASHTIRISH SAMARADORLIGI	588
Saidov Muhammadali Hakimovich, Mahammatov Hoshim, Esanbekov Diyorbek	
ТРАНСФОРМАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЁТА БАНКОВ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН В СООТВЕТСТВИИ С МСФО И ПРИНЦИПАМИ ESG.....	595
Насирдинов Шарифджон Изатуллоевич	
ОЦЕНКА ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЭЛЕКТРОБУСА.....	600
Мухитдинов Акмал Анварович, Касимов Омил Камалович, Саидов Азамат Илхом угли	
XORIJIY TAJRIBALAR ASOSIDA DUKKAKLI DON MAHSULOTLARINI YETISHTIRISHNI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASH YO'NALISHLARI (HINDISTON TAJRIBASI MISOLIDA).....	608
Mirsayd Xudaybergenov	

SUV RESURSLARINI BOSHQARISHDA RAQAMLASHTIRISH SAMARADORLIGI

Saidov Muhammadali Hakimovich

Toshkent davlat agrar universiteti

Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

ORCID: 0000-0003-1996-2878

E-mail: 3167707@gmail.com

Mahammatov Hoshim

Toshkent davlat agrar universiteti

“Buxgalteriya hisobi, tahlil va audit” kafedrası katta o‘qituvchisi

Esanbekov Diyorbek

Toshkent davlat agrar universiteti

Raqamli iqtisodiyot yo‘nalishi, 4-bosqich talabasi

E-mail: diyorbekesanbekov1@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada suv resurslarini boshqarishda raqamlashtirishning samaradorligi milliy va xalqaro nuqtayi nazardan tahlil qilingan. Tadqiqotda raqamli texnologiyalarning suvdan foydalanish samaradorligini oshirish, monitoring tizimini yaxshilash hamda boshqaruv qarorlarini optimallashtirishdagi o‘rni yoritilgan. Maqolada raqamli transformatsiyaning barqaror suv boshqaruviga erishish, yo‘qotishlarni kamaytirish va resurslarni oqilona taqsimlashdagi ahamiyati ta’kidlanadi. Tadqiqot natijalari manfaatdor tomonlar uchun amaliy tavsiyalarni taklif etadi.

Kalit so‘zlar: raqamlashtirish, aqlli suv tizimlari, sun‘iy intellekt, Internet of Things (IoT), Big Data tahlili, GIS texnologiyalari, raqamli transformatsiya, suvdan foydalanish samaradorligi.

Abstract. This article analyzes the effectiveness of digitalization in water resources management from both national and international perspectives. The study highlights the role of digital technologies in improving water use efficiency, enhancing monitoring, and optimizing management decisions. The article emphasizes the importance of digital transformation for achieving sustainable water management, reducing losses, and ensuring the rational allocation of resources. The research findings provide practical recommendations for stakeholders.

Key words: digitalization, smart water systems, artificial intelligence, Internet of Things (IoT), big data analytics, GIS technologies, digital transformation, water use efficiency.

Аннотация. В данной статье проанализирована эффективность цифровизации в управлении водными ресурсами с национальной и международной точек зрения. В исследовании рассматривается роль цифровых технологий в повышении эффективности использования воды, улучшении мониторинга и оптимизации управленческих решений. В статье подчеркивается значение цифровой трансформации для обеспечения устойчивого управления водными ресурсами, сокращения потерь и рационального распределения ресурсов. Результаты исследования предлагают практические рекомендации для заинтересованных сторон.

Ключевые слова: цифровизация, интеллектуальные водные системы, искусственный интеллект, Интернет вещей (IoT), анализ больших данных, GIS-технологии, цифровая трансформация, эффективность использования воды.

KIRISH

Hozirgi davrda global iqlim o‘zgarishi, aholi sonining ortishi hamda sanoatlashuv jarayonlari suv resurslariga bo‘lgan talabni sezilarli darajada oshirmoqda. Suv tanqisligi nafaqat ekologik, balki iqtisodiy va ijtimoiy barqarorlikka ham bevosita ta’sir ko‘rsatmoqda. Shu sababli suv resurslarini samarali boshqarish tizimini

yaratish bugungi kunning eng dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi. Raqamli texnologiyalar suv resurslarini boshqarish jarayonlarini optimallashtirishda yangi imkoniyatlarni yaratmoqda.

O'zbekiston Respublikasida ham mazkur yo'nalishda muhim islohotlar amalga oshirilmoqda. Jumladan, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan 2025-yil 15-avgustda "2025–2028-yillarga mo'ljallangan dastur" tasdiqlanib, suv resurslarini boshqarish hamda irrigatsiya sektorini rivojlantirish bo'yicha ustuvor chora-tadbirlar belgilandi. Shuningdek, 2024-yil 7-maydagi PF-74-son Farmon¹ bilan sohani raqamlashtirish, suv resurslariga oid hisobot va ma'lumotlarni elektron shaklga o'tkazish bo'yicha muhim vazifalar belgilab berildi. Xususan, suv resurslarini prognozlashtirish, ma'lumotlar bazalarini shakllantirish, gidrologik postlarni avtomatlashtirish kabi chora-tadbirlar mazkur dastur doirasida amalga oshirilishi ko'zda tutilgan.

Shu sababli suv resurslarini boshqarishda raqamlashtirish samaradorligini ilmiy asosda tahlil qilish, uning iqtisodiy, ekologik va boshqaruv jihatlaridagi afzalliklarini aniqlash hamda amaliy takliflar ishlab chiqish bugungi kunning dolzarb ilmiy-amaliy masalalaridan biri hisoblanadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 13-apreldagi "Suv xo'jaligini raqamlashtirish tizimini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-127-son qarori²da suv resurslarini boshqarish tizimiga sun'iy yo'ldosh, GIS hamda IoT texnologiyalarini joriy etish zarurligi ta'kidlangan. Ushbu hujjat mamlakat miqyosida suv xo'jaligi sohasini raqamlashtirishning strategik ahamiyatini belgilab berdi hamda sohada samaradorlikni oshirish uchun muhim asos yaratdi.

I. S. Xudoyberganovning fikricha, O'zbekistonda suv xo'jaligi tizimiga raqamli texnologiyalarni joriy etish natijasida suv sarfi 15–20 foizgacha kamayishi, hisob-kitob jarayonlarining shaffofligi oshishi hamda suv iste'moli ustidan real nazorat o'rnatilishi mumkin. Muallif ushbu holatni "raqamli suv xo'jaligi modeli"ning iqtisodiy samaradorligi bilan izohlaydi.

B. Tursunov o'z tadqiqotida suv resurslarini boshqarishda raqamli platformalar va mobil monitoring tizimlarining afzalliklarini tahlil qilib, ushbu tizimlar orqali suv taqsimotida inson omilini kamaytirish, tejamkorlikni ta'minlash hamda boshqaruv jarayonlarining aniqligini oshirish mumkinligini ta'kidlaydi.

V. G. Gude esa raqamlashtirishni suv xo'jaligini boshqarishda barqaror rivojlanishning muhim omillaridan biri sifatida baholaydi. Uning ta'kidlashicha, raqamli yechimlar orqali ma'lumotlarga asoslangan boshqaruv qarorlarini qabul qilish, oldindan texnik xizmat ko'rsatish hamda resurslardan samarali foydalanish imkoniyati kengayadi.

Jahon bankining "Digital Water Handbook" hisobotida ham raqamli suv tizimlari resurslardan tejamli foydalanishni ta'minlashi bilan birga, avtomatlashtirish va oldindan texnik xizmat ko'rsatish orqali ekspluatatsion xarajatlarni 30 foizgacha kamaytirishi mumkinligi qayd etilgan.

Umuman olganda, mavjud ilmiy manbalar tahlili shuni ko'rsatadiki, raqamlashtirish suv resurslarini boshqarishda samaradorlik, tejamkorlik hamda shaffoflikni ta'minlovchi muhim omillardan biri hisoblanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkurtadqiqotning asosiy maqsadi suv resurslarini boshqarishda raqamli texnologiyalarning samaradorligini baholashdan iborat. Tadqiqot jarayonida tizimli, tahliliy hamda qiyosiy yondashuv usullaridan foydalanildi. Ma'lumot manbalari sifatida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining suv xo'jaligini raqamlashtirishga oid farmon va qarorlari, Suv xo'jaligi vazirligi ma'lumotlari, Jahon banki hamda BMT hisobotlari, shuningdek ilg'or xorijiy tajribalar tahlil qilindi.

Bundan tashqari, raqamli texnologiyalarning suv resurslarini boshqarishdagi o'rni, ularning samaradorligi hamda milliy va xalqaro tajribalar o'rganildi. Tadqiqot natijasida raqamlashtirishning suv xo'jaligiga ta'siri, uning iqtisodiy samarasi hamda boshqaruv sifatini yaxshilashdagi roli aniqlanib, ushbu sohani rivojlantirishga qaratilgan amaliy takliflar ishlab chiqildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Global miqyosda suv sektorida raqamli transformatsiya jarayoni keng qamrovli bosqichga ko'tarilgan. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, suv ta'minoti bo'yicha xizmat ko'rsatuvchi tashkilotlarning taxminan 82 % raqamlashtirish strategiyalarini joriy etmoqda. Bundan tashqari, raqamli texnologiyalar, jumladan aqli hisoblagichlar va IoT sensorlari yordamida suv yo'qotishlari o'rtacha 25 % ga qisqargan.

1 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 07.05.2024 yildagi PF-74-son <https://lex.uz/uz/docs/-6913766?ONDATE=20.01.2025>

2 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori, 14.02.2022 yildagi PQ-127-son <https://lex.uz/docs/-5858041>

Masalan, “raqamli suv infratuzilmasi” bo'yicha bozor tahlillariga ko'ra, 2024-yilga kelib IoT texnologiyalari global bozor hajmida taxminan 34,93 % ulush bilan yetakchi segmentlardan birini tashkil etmoqda. Ushbu ko'rsatkichlar suv xo'jaligida raqamlashtirish yechimlarining keng joriy etilayotganini hamda yuqori samaradorlikka erishish imkonini berayotganini tasdiqlaydi.

O'zbekiston tizimida ham raqamlashtirish bo'yicha bir qator sezilarli natijalar kuzatilmoqda. Jumladan, mamlakat hukumatining 2025–2028-yillarga mo'ljallangan “Suv resurslarini boshqarish va irrigatsiya sektorini rivojlantirish” dasturi doirasida 1,4 million gektarga yaqin maydonda tomchilab sug'orish kabi suv tejankor texnologiyalar joriy etilmoqda hamda 2028-yilga borib 14 mlrd m³ gacha suv tejash rejalashtirilgan.

Shuningdek, raqamli monitoring qurilmalari ham keng joriy etilmoqda. Xususan, O'zbekistonda 11 446 dona “aqlli suv” uskunolari o'rnatilgan bo'lib, 1 704 ta nasos stansiyasi onlayn suv hajmini hisoblash tizimi bilan jihozlangan. Ushbu ko'rsatkichlar raqamli texnologiyalar yordamida operatsion jarayonlar va nazorat tizimlari sezilarli darajada takomillashganini ko'rsatadi.

Bundan tashqari, O'zbekistonda suv infratuzilmasini modernizatsiya qilish maqsadida xalqaro hamkorlik doirasida 200 mln AQSh dollari miqdorida imtiyozli kredit ajratilgani e'lon qilingan. Suvni tejash, energiya samaradorligini oshirish hamda raqamli tizimlarni joriy etish orqali operatsion xarajatlarni kamaytirish imkoniyatlari kengaymoqda. Masalan, asosiy nasos stansiyalari orqali amalga oshirilayotgan 7,2 mlrd kVt-soat elektr energiyasi sarfi ustidan raqamli nazorat tizimi joriy etilgan.

Raqamlashtirish suv resurslarini boshqarish tizimida bir qator muhim afzalliklarni ta'minlamoqda.

Nazorat va aniqlik.

Raqamli monitoring uskunolari (aqlli hisoblagichlar, GIS va IoT texnologiyalari) orqali real vaqt rejimida ma'lumotlar olinmoqda. Bu esa boshqaruv qarorlarini tez va aniq qabul qilish imkonini yaratadi. Masalan, milliy tizimda 1 739 ta nasos stansiyasida onlayn monitoring tizimi joriy etilgan.

Yo'qotishlarni kamaytirish.

Global darajada raqamlashtirish orqali suv yo'qotishlari o'rtacha 25 % ga qisqargan. Milliy darajada ham kanal va sug'orish tarmoqlarini modernizatsiya qilish natijasida 8 mlrd m³ ga yaqin suv tejash imkoniyati yuzaga kelgan.

Resurslar va energiya samaradorligi.

O'zbekistonda nasos stansiyalari va kanal tarmoqlarini modernizatsiya qilish orqali energiya sarfi optimallashtirilmoqda hamda suv ta'minoti samaradorligi oshirilmoqda. Global miqyosda esa sun'iy intellekt va IoT texnologiyalarining suv sektorida qo'llanilishi yaqin kelajakda yanada kengayishi prognoz qilinmoqda.

Barqaror boshqaruv va shaffoflik.

Raqamli tizimlar ma'lumotlar bazalari va onlayn platformalar orqali boshqaruv jarayonlarining shaffofligini oshirmoqda. Jumladan, O'zbekistonda “Davlat suv kadastri” kabi axborot tizimlari joriy etilishi suv resurslarini hisobga olish va monitoring qilish jarayonlarini takomillashtirishga xizmat qilmoqda.

Umuman olganda, raqamlashtirish suv resurslarini boshqarish tizimida samaradorlikni oshirishning muhim strategik omiliga aylanmoqda. Xalqaro tajriba raqamli texnologiyalarni keng qo'llash orqali operatsion samaradorlikni oshirish va resurslardan oqilona foydalanish imkonini berayotganini ko'rsatadi. Milliy tajribada esa O'zbekiston ushbu jarayonni siyosiy va institutsional qo'llab-quvvatlash bilan bir qatorda texnologik jihatdan ham jadal rivojlantirmoqda. Bu esa suv resurslarini boshqarish samaradorligini sezilarli darajada oshirish imkoniyatini yaratmoqda.

Shuningdek, global tahlillar shuni ko'rsatadiki, dunyoda suv ta'minoti tashkilotlarining 82 % raqamli transformatsiya strategiyalarini joriy etgan bo'lib, bu jarayon suv yo'qotishlarini 25 % gacha qisqartirishga xizmat qilmoqda. Bundan tashqari, aqlli suv hisoblagichlari shahar hududlarida 69 % hollarda joriy etilgan. GIS xaritalash texnologiyalari suv infratuzilmasini boshqarishda keng qo'llanilmoqda va global suv tashkilotlarining taxminan 60 % da foydalanilmoqda (1-jadval).

1-jadval. Suv resurslarini boshqarishda raqamlashtirish bo'yicha xalqaro tajribalar tahlili³

№	Mamlakat / loyiha nomi	Qo'llanilgan raqamli texnologiyalar	Erishilgan natijalar	Manba
1	Singapur – Smart Water Grid (PUB)	IoT sensorlari, “Digital Twin” tizimi, real vaqt monitoringi, avtomatik ma'lumotlar tahlili	Yo'qotilgan suv hajmi (Non-Revenue Water) 20 % gacha kamaygan, suv sifati barqarorlashgan	MDPI, 2024-yil
2	Xitoy – Shenzhen, Hangzhou va Beijing Smart Water Projects	IoT, GIS, Big Data, sun'iy intellekt asosidagi monitoring tizimlari	Suv yo'qotishlari 20–25 % ga kamaygan, suv ta'minoti tizimining barqarorligi oshgan	WaterTech China, 2025-yil

3 Manba: muallif ishlanmasi.

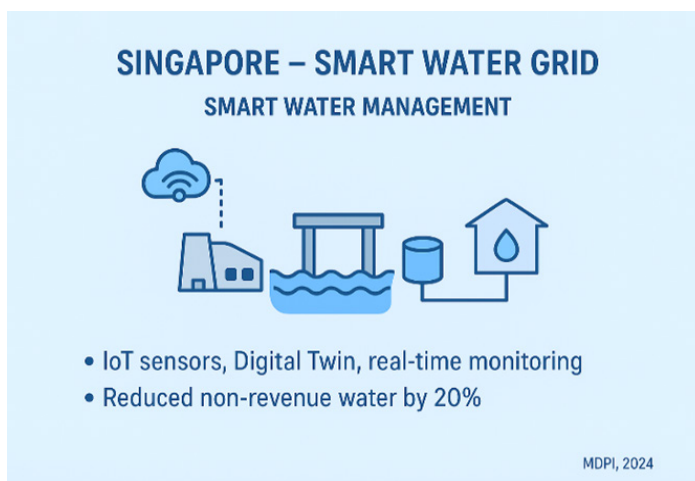

3	Ispaniya – Madrid iWesla System	IoT sensorlari, bulutli platforma, avtomatlashtirilgan nazorat tizimi	Suv sarfi 50 % gacha qisqartirilgan, suv oqimi optimallashtirilgan	Tomorrow.City, 2024-yil
4	Shvetsiya – Stockholm Smart Water Monitoring	Real vaqt rejimida suv sifati sensorlari, IoT tarmoqlari, ma'lumotlar tahlili tizimi	Suv sifati monitoringining aniqligi oshgan, ifloslanish holatlari tez aniqlanmoqda	SmartCity Style, 2024-yil
5	Ruanda – Smart Water Management System (SWMS)	IoT texnologiyalari, bulutli ma'lumotlar bazasi, mobil ilova orqali boshqaruv	Qishloq hududlarida suv ta'minoti barqarorligi oshgan, to'lov tizimi shaffoflashgan	World Bank, 2023-yil

Ushbu tajribalar shuni ko'rsatadiki, raqamli texnologiyalar, ayniqsa IoT, Big Data, GIS hamda sun'iy intellekt asosidagi yechimlar suv resurslarini boshqarishda samaradorlikni sezilarli darajada oshiradi.

Xalqaro tajribalar tahlili shuni ko'rsatadiki, Internet of Things (IoT), Big Data tahlili, GIS texnologiyalari va sun'iy intellekt asosidagi monitoring tizimlari suv yo'qotishlarini kamaytirish hamda resurslardan oqilona foydalanishni ta'minlashda muhim rol o'ynamoqda.

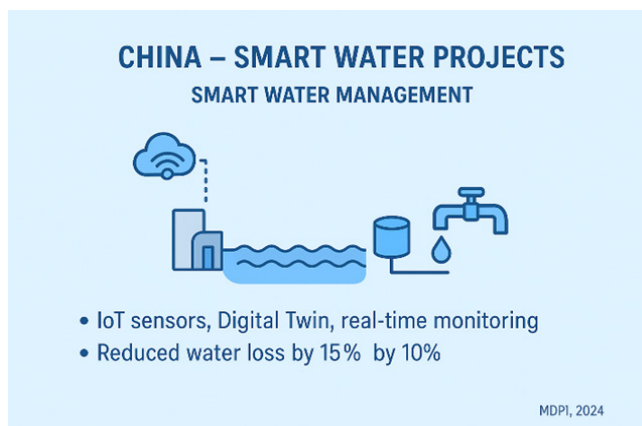
Public Utilities Board (Singapore) (PUB) tomonidan "Smart Water Management" modeli joriy etilgan. Mazkur tizim doirasida IoT sensorlari, Digital Twin texnologiyasi hamda real vaqt rejimidagi monitoring tizimlari qo'llanilib, suv yo'qotishlari darajasini sezilarli darajada kamaytirishga erishilgan.

1-rasm. Aqlli suv boshqaruvi tizimi

Shenzhen shahrida IoT asosidagi suv hisoblash (metering) tizimini joriy etish hamda infratuzilmani modernizatsiya qilish natijasida suv yo'qotishlari taxminan 20 % ga kamaytirilgani ta'kidlanadi.

Shuningdek, Hangzhou va Beijing shaharlarida GIS texnologiyalari, raqamli xaritalash, aqlli monitoring tizimlari hamda Big Data tahlil usullari qo'llanilgani qayd etilgan.

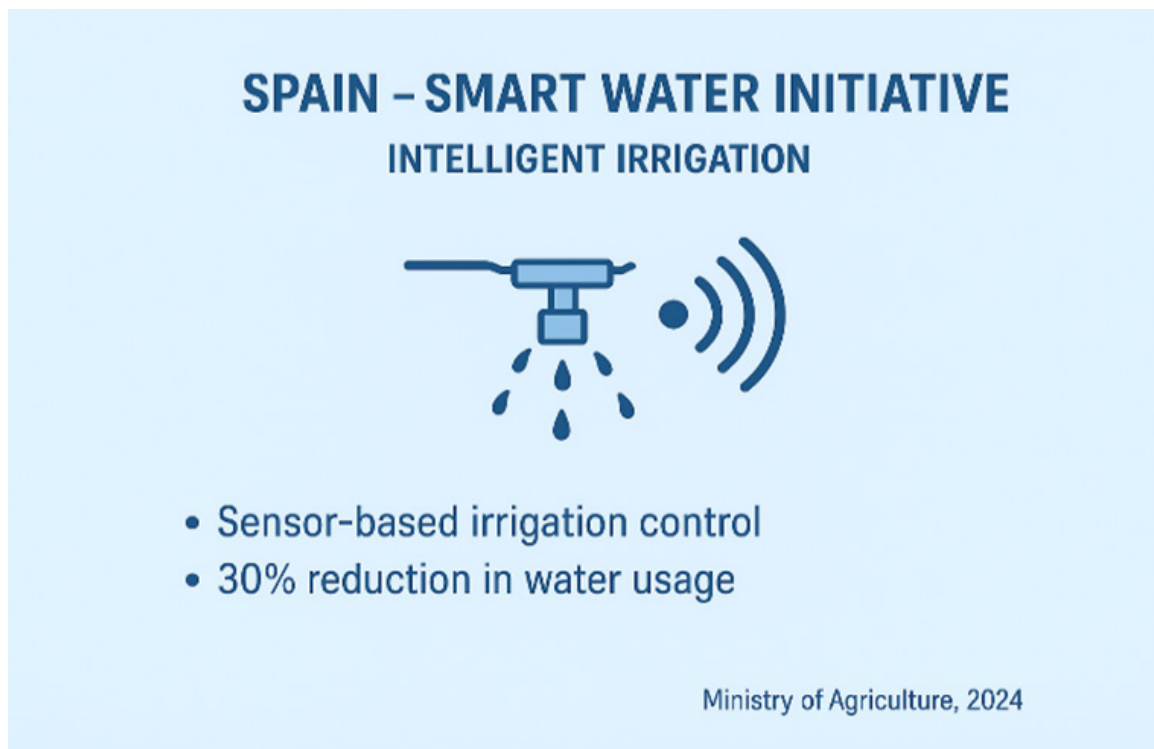

2-rasm. Aqlli suv loyihasi

Madrid shahrida iWesla tizimi doirasida suv oqimini o'lchovchi sensorlar, ma'lumotlar platformasi hamda avtomatlashtirilgan nazorat tizimi joriy etilgan. Natijada bir maktab va sport markazida suv iste'moli 50 % ga kamaygani qayd etilgan.

Mazkur loyiha kichik pilot hududda raqamlashtirish texnologiyalarining suv resurslarini boshqarishdagi samaradorligini amaliy jihatdan namoyish etadi.

3-rasm. Aqlli sug'orish tizimi

Singapurdagi Smart Water Grid loyihasi orqali suv yo'qotishlari 20 % gacha qisqartirilgan bo'lib, real vaqt rejimidagi monitoring tizimi infratuzilmadagi nosozliklarni bir necha daqiqa ichida aniqlash imkonini bermoqda. Xitoyning Shenzhen va Hangzhou shaharlarida esa raqamli nazorat tizimlari yordamida suv ta'minoti tarmoqlarida 25 % gacha samaradorlik o'sishi qayd etilgan. Shuningdek, Ispaniyaning Madrid shahrida amalga oshirilgan iWesla loyihasi IoT sensorlari va bulutli platformalar orqali suv iste'molini 50 % gacha kamaytirishga erishgan.

Ushbu misollar suv resurslarini boshqarishda raqamli texnologiyalarni joriy etish nafaqat ekologik, balki iqtisodiy samaradorlikni ham ta'minlashini ko'rsatadi. Raqamli tarmoqlar orqali suv sarfi, yo'qotishlar, nasos stansiyalarining ishlash jarayoni hamda suv sifati haqidagi ma'lumotlar real vaqt rejimida kuzatilib, tezkor boshqaruv qarorlarini qabul qilish imkonini yaratadi.

O'zbekistonda ham suv resurslarini boshqarishda raqamli va suv tejovchi texnologiyalarni joriy etish bo'yicha muhim natijalarga erishilmoqda. Jumladan, 2023-yilda tomchilab sug'orish va purkagichli sug'orish texnologiyalari mos ravishda 472 000 gektar va 48 000 gektar maydonda joriy etilgan, lazer yordamida yer tekislash ishlari esa 649 000 gektar maydonni qamrab olgan. Natijada 2 milliard m³ suv tejashga erishilgan.

Shuningdek, 2020–2024-yillarda suv tejash texnologiyalarini joriy etish hamda irrigatsiya tarmoqlarini modernizatsiya qilish maqsadida 60 trillion so'm byudjet mablag'lari va 622 million AQSh dollari miqdorida xorijiy investitsiyalar jalb qilingan.

2025–2028-yillarga mo'ljallangan dastur doirasida 2 551 kilometr irrigatsiya tarmoqlarini qayta ta'mirlash rejalashtirilgan. Natijada nasos stansiyalarida yillik elektr energiyasi iste'molini 6,8 milliard kVt-soatdan 6,2 milliard kVt-soatgacha kamaytirish ko'zda tutilmoqda.

Mazkur dastur doirasida suv tejash hajmi 2025-yilda taxminan 10 milliard m³, 2028-yilda esa 14 milliard m³ darajasiga yetishi rejalashtirilgan. Shuningdek, 2020-yilda sug'oriladigan maydonlarda raqamli va suv tejash texnologiyalarining ulushi 4 % ni tashkil etgan bo'lsa, 2025-yilga kelib ushbu ko'rsatkich 50 % ga yetishi kutilmoqda.

O'zbekistonning suv resurslarini boshqarish strategiyasida irrigatsiya tizimlarining samaradorligini 0,63 dan 0,73 gacha oshirish vazifasi ham belgilangan (2-jadval).

2-jadval. O'zbekistonning suv resurslarini boshqarishda raqamlashtirish bo'yicha milliy tajribalari⁴

№	Loyiha nomi / hudud	Qo'llanilgan raqamli texnologiyalar	Erishilgan natijalar	Manba
1	"Aqlli sug'orish tizimi" (Smart Irrigation System), Qashqadaryo viloyati	IoT asosida tomchilab sug'orish tizimi, raqamli o'lchagichlar, mobil boshqaruv platformasi	Sug'orish samaradorligi 30 % ga oshgan, suv yo'qotishlari 25 % ga kamaygan, hosildorlik 15 % ga ortgan	agro.uz, xabar.uz
2	"Suv hisobini raqamlashtirish" loyihasi, Toshkent viloyati	Raqamli suv hisoblagichlari (smart meters), avtomatik suv sarfi monitoring tizimi	Har oyda 100 ming m ³ suv tejashga erishilmoqda, maishiy suv iste'moli ustidan real vaqt nazorati joriy etilgan	uza.uz
3	"HydroGeoData" – milliy suv ma'lumotlar bazasi	Big Data texnologiyalari, GIS xaritalash, raqamli ma'lumotlar tahlili	Respublika bo'yicha 12 mingdan ortiq quduqlar, suv manbalari va irrigatsiya tarmoqlari yagona platformaga kiritilgan	gkvr.uz
4	"Yashil transformatsiya" dasturi (2023–2030-yillar)	Raqamli suv nazorati tizimlari, iqlim monitoringi, "smart farming" texnologiyalari	2028-yilgacha 14 mlrd m ³ suv tejash rejalashtirilgan, 650 ming gektar maydonda suv tejovchi texnologiyalar joriy etilmoqda	president.uz
5	"Irrigatsiya tizimlarini avtomatlashtirish" loyihasi, Buxoro–Navoiy hududi	Sensor tarmoqlari, SCADA tizimi, suv oqimini avtomatik boshqarish texnologiyalari	Nasos stansiyalari samaradorligi 18 % ga oshgan, elektr energiyasi sarfi kamaygan	mwm.uz, uzdaily.uz

O'zbekiston so'nggi yillarda suv xo'jaligini raqamlashtirish sohasida sezilarli natijalarga erishmoqda. "HydroGeoData" platformasi milliy darajada suv resurslari bo'yicha ma'lumotlarning yagona raqamli bazasini shakllantirib, ilmiy tahlil, monitoring hamda boshqaruv jarayonlarini samarali muvofiqlashtirish imkonini yaratmoqda.

Shuningdek, Qashqadaryo va Toshkent viloyatlarida amalga oshirilayotgan "Smart Irrigation" va "Smart Metering" loyihalari suvni tejash hamda qishloq xo'jaligi ekinlari hosildorligini oshirishda ijobiy natijalar bermoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 30-iyundagi "Suvdan foydalanish samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-230-son qarori⁵ ham mazkur jarayonni jadallashtirishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ushbu qaror asosida 2025-yilgacha 1 million gektardan ortiq maydonda raqamli va suv tejovchi texnologiyalarni joriy etish rejalashtirilgan.

Mazkur tajribalar O'zbekistonning suv resurslarini boshqarishda raqamlashtirish bo'yicha milliy modeli shakllanib borayotganini, shuningdek uning xalqaro tendensiyalar bilan uyg'un ravishda rivojlanayotganini ko'rsatadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, suv resurslarini boshqarishda raqamlashtirish jarayoni bugungi kunda nafaqat samaradorlikni oshirish, balki barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishda ham muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda. So'nggi yillarda raqamli texnologiyalar, xususan IoT tizimlari, sun'iy intellekt (AI), GIS monitoring hamda Big Data tahlillari orqali suv oqimlarini real vaqt rejimida kuzatish, yo'qotishlarni kamaytirish va resurslarni oqilona taqsimlash imkoniyatlari kengaymoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan qabul qilingan "2023–2030-yillarda Suv xo'jaligini rivojlantirish strategiyasi", "Raqamli O'zbekiston – 2030" dasturi hamda boshqa normativ-huquqiy hujjatlar ushbu sohada innovatsion yechimlarni joriy etish uchun mustahkam huquqiy asos yaratmoqda. Jahon tajribasi (Singapur, Isroil, Xitoy va Ispaniya kabi mamlakatlar misolida) shuni ko'rsatadiki, raqamlashtirish nafaqat suv resurslarini tejashni, balki iqtisodiy o'sish va ekologik barqarorlikni ham ta'minlaydi. Shu sababli raqamli boshqaruv tizimlarini milliy sharoitga moslashtirish hamda suv resurslarini boshqarish jarayonlariga keng joriy etish dolzarb ahamiyat kasb etadi. Tadqiqot natijalariga asoslanib, suv resurslarini boshqarishda integratsiyalashgan raqamli platformalarni yaratish, suv resurslari hisobini yuritish, monitoring va prognozlash tizimlarini yagona elektron platforma orqali boshqarish, xususan "Smart Water Uzbekistan" milliy axborot tizimini joriy etish maqsadga muvofiq hisoblanadi. Shuningdek, IoT va sun'iy intellekt texnologiyalarini keng joriy etish orqali suv tarmoqlarida oqim, bosim va yo'qotishlarni real vaqt rejimida kuzatish imkonini beruvchi sensorlar tarmog'ini yaratish zarur. Suv ma'lumotlarining ochiqligini oshirish, suv iste'moli, suv sifati ko'rsatkichlari va foydalanish statistikasi bo'yicha ochiq ma'lumotlar bazasini

⁴ Manba: muallif ishlanmasi.

⁵ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori, 29.04.2022 yildagi PQ-230-son <https://lex.uz/uz/docs/-5989741?ONDATE=01.01.2026>

shakllantirish ilmiy tahlillarni rivojlantirishga xizmat qiladi. Bundan tashqari, raqamli texnologiyalar asosida suv xo'jaligini boshqarish bo'yicha mutaxassislarni tayyorlash, xorijiy tajribalarni o'rganish va malaka oshirish dasturlarini rivojlantirish muhim ahamiyatga ega. Innovatsion suv texnologiyalarini joriy etishda davlat-xususiy sheriklik (PPP) mexanizmlarini rivojlantirish, hududiy suv balansini raqamli nazorat qilish orqali har bir viloyat, tuman va irrigatsiya hududi kesimida suv taqsimotini optimallashtirish hamda geoinformatsion tahlil tizimlarini joriy etish zarur. Shuningdek, raqamli boshqaruv tizimlari orqali energiya tejamkor nasoslar hamda quyosh energiyasida ishlaydigan suv tizimlarini qo'llab-quvvatlash suv resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Saidov, M. H., & Esanbekov, D. M. (2025). "Yashil iqtisodiyotda cheklangan resurslarning cheksiz imkoniyatlari." Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot, №2, 51–56-b.
2. Xudoyberganov, S. (2022). Suv xo'jaligi tizimida raqamli texnologiyalarni joriy etish masalalari. Toshkent irrigatsiya universiteti ilmiy jurnali, №2, 44–48-b.
3. Tursunov, B. (2023). Suv resurslarini boshqarishda innovatsion texnologiyalarni qo'llash istiqbollari. Innovatsion iqtisodiyot va texnologiyalar jurnali, №1, 57–61-b.
4. Gude, V. G. (2022). Digital solutions in water resource management. Journal of Water Process Engineering, Vol. 47, pp. 2–3.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. (2021). Suv xo'jaligi sohasida raqamlashtirish va innovatsion texnologiyalarni joriy etish to'g'risida Farmon. Toshkent.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. (2020). Suv resurslarini samarali boshqarish va barqaror rivojlantirish bo'yicha Qaror. Toshkent.
7. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. (2022). Suv ta'minoti va suvdan foydalanishni raqamlashtirish strategiyasi. Toshkent.
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. (2023). Yashil va raqamli texnologiyalar orqali suv resurslarini boshqarish bo'yicha chora-tadbirlar to'g'risida Farmon. Toshkent.
9. Rasulov, S., & Karimov, T. (2022). O'zbekistonda suv resurslarini raqamli monitoring qilishning samaradorligi. Journal of Central Asian Water Studies, 15(1), 33–52.
10. Mirzaev, A. (2023). Raqamli texnologiyalar yordamida suv resurslaridan samarali foydalanish. Central Asian Environmental Review, 19(2), 77–95.
11. World Bank. (2023). Digital Water Management in Central Asia: Opportunities and Challenges. Washington, DC: World Bank.
12. United Nations. (2022). Smart Water Systems: Technology for Sustainable Water Management. UN Water Reports.
13. Asian Development Bank. (2021). Digital Innovations in Water Resource Management: Case Studies from Asia. Manila: ADB.
14. OECD. (2020). Digital Transformation in the Water Sector. Paris: OECD Publishing.
15. Smith, L., & Brown, J. (2020). Smart Water Technologies and International Experience. Water Policy Journal, 22(4), 901–919.
16. Global Water Partnership (GWP). (2021). Integrated Water Resources Management and Digital Solutions. Stockholm: GWP.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
